

פרטי כלל, ON, א"א

מישיבת הועדה לעניני פנים

שהחקיימה ביום ב' כ"ג פיון החש"ט
(20.6.1949) בשעה 9.15

נוכחים: חברי הועדה:

1. בן-צבי יצחק
2. גורי ישראל
3. וורהפטיג זרח ד"ר
4. תושי אבא
5. כהן אידוב
6. ספיר יוסף
7. מינץ בנימין
8. שפטל אריה

מוזמנים:

1. מר שיטריח - שר המשטרה
2. מר סחר - המפקח הכללי של המשטרה
3. מר י. שוחט - יועץ השר
4. מר ר. סולומון - היועץ המשפטי ליד משרד המשטרה

ועדרים: חברי הועדה:

1. דובדבני יחיאל
2. הכהן דוד
3. טובי טופיק
4. ז'בוטינסקי ערי
5. סנה משה
6. סיף אלדין ורעבי
7. פראי אלעזר
8. פרידמן-ילין נתן

היו"ר: מר מינץ בנימין.

סדר היום: סקירת שר המשטרה והמפקח הכללי של המשטרה.

שר המשטרה והמפקח הכללי של המשטרה, יועץ השר והיועץ המשפטי, על סדר-
היום סקירה שר המשטרה על מצב המשטרה בארץ ועל המצב בבתי הסוהר. גל
הפשעים עלה בזמן האחרון באופן מבהיל ומאיים על בטחון הצבור. אנו
נשמח לקבל סקירה מלאה על המצב, ואני מקווה, כי נוכל לשאול גם שאלות
ולקבל תשובות.

מר שיטריט:

שר המשטרה.

אפתח בהנחה שאין תולקים עליה, שמדינה תקינה

זקוקה למשטרה יעילה. משטרה יעילה פרושה

משטרה שיש בכוחה למנוע את העבירה או לגלות את העבירה לאחר העשותה
ולהביא את העבריין לדין בצורה נאותה ומתאימה. ואח"כ לשמור על העבריין
בבתי כלא לאחר צאתו חייב בדין. בכך אין מחלוקת. כדי שתהיה אפשרות
למפקח המשטרה הכללי ולשר המשטרה להקים משטרה יעילה, כפי שתארחי בקצרה
יש לו צורך בשני אמצעים: (א) בתקציב; (ב) באנשים. גם אם נמצאים
ברשותו שני הגורמים האלה: תקציב ואנשים, וזהו אחד מיסודות המשטרה,
לרכוש אנשים מוכשרים ומאומנים. בלעדי זאת לא יוכל איש להקים משטרה
הראויה לשמה.

בעת הקמת המשטרה הישראלית, ישבתי יחד עם

המפקח הכללי מר יחזקאל סחר ותכנו תכניות, וקבענו מסגרת למשטרת המדינה.
אינני צריך לתאר לכם את המצב בו היינו שרויים באותם ימי התוהו ובוהו,
שהכריז עליהם הנציב העליון. אנו השתדלנו בכל כוחותינו, עד כמה שהיה
באפשרותנו, להמעיט את מידת התוהו ובוהו באותם הימים. היו לנו שוטרים
שנשארו לנו מימי ממשלת המנדט - חצים בירושלים, וחצים בכל יתר שטחי
הארץ. השוטרים שהיו בירושלים היו מנותקים בגלל המצב המיוחד ששרר בירושלים
הן בגלל המאורעות והן בגלל השמועות שלירושלים יהיה סטטוס מיוחד בעיר
בין-לאומית. עד כמה שאני זוכר נשארו אז בארץ כ-700 עד 800 שוטר, שמהם
ומהנותרים
חצים בירושלים, /רובם בחל-אביב.

לפי התכניות שלנו, הגענו אז להחלטה, שבכדי

להקים משטרה יעילה שיהיה באפשרותה לשמור על הנפש והרכוש במדינה, אנו

זקוקים לפחות ל-3000 עד 4000 איש. ואם נעשה את החישוב המדויק בהתאם למספר

התחנות שהיינו צריכים לפתוח, הרי הגענו אז למספר של 2996 איש, אולם עד היום לא הצלחנו להגיע למספר זה: (א) מטעמי הקציב; (ב) כל הנוער נחר לגיוס בחוקה פקודת השלטונות המתאימים. אנו היינו נאלצים להוציא מהקלט אנשים ולהכשירם לתפקירי משטרה, אולם לדאבונו, לא קבלנו את האנשים המתאימים, ואילו היה המצב נורמלי, לא היינו מקבלים כלל אנשים כאלה למשטרה: (א) מחמת הגיל (נתנו לנו אנשים קרוב ל-40); (ב) מחמת כושרם הגופני; (ג) מחמת כושרם האינטלקטואלי, אולם היינו נאלצים לקבל כל מה שניתן לנו ע"י הצבא, והיינו צריכים להקים בסיסי אימונים להכשרת השוטרים האלה. לא בסיסי אימונים כפי שהיינו מקימים אותם במצב נורמלי. הקימונו גם בסיסי אימונים לקצינים. רבים הגישו את מועמדותם לקורס זה, אולם היינו קפדנים מאד ולקחנו אצטאט לא יותר מאשר 22 איש. כשהקורס נגמר היו שם 16 איש. הקרום לקצינים ערך כחודש וחצי. התחלנו בקורס עוד לפני הקמת המדינה. על התכנית להקמת בית-ספר לשוטרים, חשבנו עוד חדשים מספר לפני יציאת האנגלים מהארץ, כי ידענו עד כמה חתיה המדינה זקוקה לשוטרים שיוכלו לשמור על הסדר במדינה וכן לשמור על בטחון אזרחי המדינה. אולם התנאים היו כאלה שרק כחודש לפני הכרזת המדינה יכולנו להתחיל בקורס מיוחד לשוטרים שהוציא לנו 16 קצינים. אני מחויב להדגיש בפניכם, שאנו נותנים ערך רב מאד לבסיסי אימונים לשוטרים ולחינוך שוטרים. אי-אפשר לחייב בני-אדם ללבוש מדים ולומר להם "לכו ושמרו" זהו דבר אבסורדי. יש צורך לאמן את השוטר לתפקיד מיוחד זה, והזמן המקובל בכל המדינות בעולם, הוא לא פחות מאשר 6 חדשים. האנגלים, טרם שיצאו את הארץ, הכינו חכמים לאימון קצינים לתקופת זמן של לא פחות משנה. והתכנית הייתה רחבה ומקיפה בכל השטחים: הן בחוקים, הן בסדרי החיים והן בכל שתי החיים המדיניים. אנו לא יכולנו וגם לא נוכל להרשות לעצמנו לוקסוס ממין זה. אין לנו לא תנאים מתאימים ולא אמצעים נאותים כדי לקיים קורסים לאורך זמן כזה. אולי בעתיד, כאשר ישופר המצב במדינה, נוכל להגיע לירי החלטה שאין לתת דרגת קצינות משטרתית לאדם אלא לאחר שעבר שנה של אימון וחינוך

בבית-ספר לשוטרים. אולם אנו סוברים שייספיקו לנו 6 חדשים לאממון שוטר או קצין. הקצין בדרך כלל צריך לעלות בדרגת השכלתו מעל שוטר רגיל. מאז הקמת המדינה הוצאנו כבר כ-4 מחוזרים וביניהם גם מחזור לשוטחה, מחזור של אתחים ושמוש באלחוט. הקורסים הללו ערכו לא יותר מאשר שלשה עד ארבעה שבועות. אחם חבינו מה היו הקשיים שנתקלנו בהם. מצד אחד נתנו לנו אנשים שבאופו נורמלי לא היינו מקבלים אותם. ומאידך גיסא הזמן שעמד לרשותנו היה מוגבל לשבועות מספר. בכל אופן הצלחנו להוציא מהמחוזרים הללו למעלה מ-1000 איש. אבל אני אינני יכול, וכן אינו יכול המפקח הכללי של המשטרה לסמוך את ידינו ולומר לכם שהשוטרים הללו הם שוטרים כהלכה. יש להם ידיעה בשמוש בנשק, כי חלקם בא מהצבא, וכן נוספו להם ידיעות ממה שקבלו בבסיסי האימונים שלנו. בין אלה יש גם כאלה שיש להם נסיון של תקופה מסויימת של שרות כשוטר במשטרת המנדט. וגם זאת מקובל בעולם, ישנם דברים שנרכשים ע"י למוד, וישנם דברים הנרכשים ע"י נסיון. וחלק גדול מהעבודה במשטרה הוא על סמך הנסיון. על השוטר המתחיל יש ללמוד קודם כל את הסביבה בה הוא נמצא, לאמצא להסתגל אל התנאים, לקבל תפיסה מהירה של התבוננות, וכן דרושה במידת מה גם זהירות כדי שהשוטר יהיה יעיל בעבודתו. אנו נמצאים עכשיו במצב של אורגניזציה של המשטרה שלנו, ובשביל אורגניזציה זו עשינו כבר את ההכנות הדרושות. אנו עומדים לפתוח בזמן הקרוב בית-ספר לאימונים ראוי לשמו בכפר שפרעם. לאושרנו השאירו לנו האנגלים הרבה מאד בנינים, ולו היינו צריכים עתה לבנות אותם או לשלם שכר-דירה עבור בנינים שכורים היינו צריכים להוציא על כך את מחצית התקציב הזעום אלאא בלאו הכי שהוקצב למשטרה. ענין הקמת בית-הספר בכפר שפרעם הוא הכרחי כדי שנוכל להכשיר שוטרים חדשים. במשך כל הזמן מספר השוטרים שעמד לרשותנו היה בין 1900 ל-2060 ואף פעם כמעט שלא עלינו על מספר זה. אחם חבינו שבמספרים כאלה קשה היה לנו לקיים משמרה יעילה, אם ניקח בחשבון שבמשטרת המנדט היו רק בריטים כ-5000 איש, על כל פנים בודאי למעלה מ-4000, ואם נוסיף למשטרה הבריטית בזמנו גם את השוטרים הנוספים וגם את הנוטרים שמלאו

ישיבה יג' 20.6.49
הוערה לעניני פנים

תפקידי שמירה בכל נקודות היישוב שלנו, הרי אפשר לחשוב שבזמן ממשלת המנדט היו במשטרה קרוב ל-25000 איש בכל הארץ. (מספר זה כולל כבר גם את רוכבי הגמלים, רוכבי הסוסים, השוטרים הממוכנים, את השוטרים המוספים, את משטרת היישובים העבריים - שהיו להם כל הזכויות של שוטר חוץ מקבלת פצויים).

י. ספיר: אין לשכוח כי בין השוטרים אצאאאאאא הבריטיים היו גם כאלה שעסקו בתפקידים שמחוץ למסגרת משטרתית וכיום איננו זקוקים לאותם התפקידים. כיום יש לנו מדינה ויש לנו צבא.

ב. שיטריח: אם תרשו לי להזכיר את ימי דוד המלך, הרי היו אז כ-6000 שוטרים. אתם תסכימו אתי כי 2000 איש אינם מספיקים כדי לשמור על הבטחון הפנימי של המדינה, ואין לשכוח כי במשך השנה האחרונה נכנסו לישראל 220 אלף יהודים והיהודים הללו באו מארצות שונות כל כך. רבים מהם החגוררו במחנות במשך שנים, התבטלו והתנוונו, ומבחינת הבטחון אני שוקל אותם נגד לא פחות מאשר 350 אלף איש, ועל כל האנשים האלה לא נוסף לנו במשך הזמן אף שוטר אחד.

המלחמה אספה אל שורותיה את כל האלמנטים בגיל הצעיר. בין אלה ששחררו מבתי-הסהר לרגלי הקמת המדינה היו רבים שגויסו לצבא, כי חשבנו לתת גם להם את הזכות להלחם למען מדינת ישראל. כל אלה שוחררו עכשיו מהצבא ונעשו אנשים חפשיים, ואם לא יקלטו בעבודה אין שום ספק שאלמנט זה יחזור לסורו.

אתם פבינו את חמרת המצב, מובן שלשר הכספים ישנה שפה משלו, הוא אומר: "זה מה שיש לי", איני יכול לתת לך יותר".
 החקציצ שאנו דורשים הוא לא רק עבור המשטרה בלבד, הוא כולל גם את בתי-הסוהר. תבינו כי אי-אפשר להפריד בין המשטרה לבין בית-הסוהר. המשטרה חייבת לשמור על האסירים והעבריינים שבית-המשפט פסק את

אנו חבענו תקציב של 3.750.708 ל"י.

אולם אשרו לנו הרבה פחות מזה, לפי האשור החדש נוכל לגייס רק 2876 שוטרים ולבתי-הסוהר 128 איש. ומוזר הדבר שלא שאלו את פיננו ולא התענינו לדעת כמה אנשים עובדים כיום בבתי-הסוהר, כי מלבד תפקידי השמירה על האסירים יש לשמור גם על הבנינים. איננו יכולים להקטין את המספר של 260 איש כי הו מספב מינימלי ולא תהיה לנו ברירה אחרת אלא לקחת כחות מהמטרה ולהשלים את המספר המינימלי הדרוש לבתי-הסוהר. אם להתחשב בתקציב שאשרו לנו

אנו יכולים לחלק את האנשים בעזרה זו :
2744 - למטרה;
260 - לבתי-הסוהר
3004 - איש
=====

לאחר כל החשובים וכל הקמוצים קבענו לנו תקציב שממנו אין באפשרותנו לזרז אף כקצו של יוד, והתקציב החדש המינימלי שמסרנו לאחר חשובים רבים וקמוצים רבים הוא 2,672,336 ל"י. סכום זה כולל הגדלה על חשבון בתי-הסוהר וקמוצים על חשבון המטרה (דהיינו, 2744 איש למטרה ו- 260 איש לבתי-הסוהר).
אולם גם מאאשאאאאאאאא סכום זה עדיין לא אושר.

מה שאשרו לנו:

1.782.000 - למטרה (רק משכורות)
68.000 - לבתי-הסוהר
57.000 - ללשכת השר
1.907.000 - ל"י
=====

התקציב שלנו כולל 68 סעיפים, ואביא לפניכם

כמה דוגמאות מההוצאות שלנו:

68.000 - שכר דירה עבור תחנות מטרה (חוץ מבניני טיגר)
19.500 - הוצאות דאר, טלפון וטלגרף (עבור סעיף זה אשרו לנו רק 8000 ל"י*)
רק בשלשת החדשים האחרונים הוצאנו קרוב ל-7000 ל"י עבור סעיף זה, יופא שנשארנו לנו 1000 ל"י ל-9 חדשים נוספים
3.000 - עבור צרכי כתיבה ומשרד למטות 6000 חחנות מטרה (ז.א. 4 ל"י לכל בסיס לחדש וזהו סכום אבסורדי לאקר שטת הרשומים במטרה).

דוחי"ם מהנעשה בבתי-הספר ומביאה לנו הצעות. הזמנו כעת מומחה מאמריקה כדי שיבדוק את המצב בבתי-הספר וייעץ לנו מה טעון תיקון. כמו"כ נשלחה אלנו ע"י פרקליט המדינה אשה יהודיה מאמריקה שעסקה שנים רבות בשטח זה, והנני יכול לציין בספוק שהאשה הזו לאחר שערכה בקור בבית-הספר בחל-מונד אמרה כי בית-הספר זה יכול לשמש דוגמא בזעיר-אנפין למדינות מרביות אחרות, ואפילו לאמריקה.

מכל האמור לעיל חבכתו שאין באפשרותנו להתאים

את הצרכים שלנו לתקציב של שני מליון ו-400 אלף ל"י שעומדים לאשר לנו. בתקציב זה אין באפשרותנו לקאאצא לספק את הצרכים הקיימים ובודאי שלא נוכל להרחיב את מסגרת פעולתנו. ישנם כיום מקומות רבים בארץ שאנו חייבים שם לפתוח תחנות משטרה כגון, מטולה, חלסה, בית-שאן, חולון וכו'. כל המקומות האלה הם מאוכלסים וקיימים ללא תחנות משטרה, אפילו עפולה במרכז עמק יזרעאל היה עד היום ללא תחנת משטרה. /בנגב אנו חייבים להקים תחנת משטרה שתהיה מורכבת בעיקר מרוכבי גמלים. אולם הואיל ואין באפשרותנו להקים גדוד כזה אנו זקוקים לפתוח לג'יפים בלעדי ג'יפים לא נוכל להקים שם תחנת משטרה.

כמו"כ אנו זקוקים לסוסים רבים, ליצד אפשר

לקיים משטרה יעילה, בפרט בגבולות הארץ ללא סוסים. אנו זקוקים לכל הפחות ל-100 סוסים, היום יש לנו כ-20 עד 25 סוסים.

יש לנו כמו"כ בית-ספר לכלבים בבית דגון.

אנו מתנכים שם כ-20 כלבים, לעבודה יצאו כבר כ-10 כלבים. אין אנו יכולים להסתפק בלעדו כי כלבים עלולים למות או להירות. ואנו צריכים להמשיך ולאלף כלבים ללא הפסק. למוחר הוא להרגיש את חשיבותו של הכלב בתפקידי שמירה ובמקרים רבים עתה בבתי-המשפט מתחשבים בעדותו של מאלף הכלבים. העדות של מאלף הכלבים אינה תוחכת אבל מסייעת.

אינני יכול להקיף עכשיו את כל הצרכים שבלעדיהם

אין לקיים משטרה תקינה. אני חושב שהדגשתי את הצרכים העיקריים בשטח זה

למרות שהשחדלתי לקצר עד כמה שאפשר.

י. גורני:לסדר:

לפני שהמפקח הכללי על המשטרה ימשיך במחן סקירה על פעולות המשטרה בארץ, רצוי יותר כי נשאל שאלות, כדי שהמפקח הכללי יוכל בהמשך דבריו גם לענות לנו על השאלות שחשאלנה כאן.

י. סחר:

לפני שחשאלנה שאלות ברצוני רק להדגיש דבר אחד המפקח הכללי של המשטרה לפני חמישה חדשים הגשנו חקן ל-4200 איש במשטרה. לפי החקציב שניתן לנו כיום לא נוכל לגייס מאשר 3000 איש, אולם אין זאת אומרת שאנחנו אומרים שמספר זה מספיק.

ר. סלומון:
היוץ המשפטי

משרד המשטרה נמצא תחת לחץ כפול ביחס לבתי-הסהר מצד אחד לחץ הצבור והעתונות בקשר להקמת בתי-סחר ראויים לשמם ומצד שני לחץ התקציב, שהופחת ב-20% מהמינימום שהגשנו. משמלת המנדט לא קבלנו שום ירושה של בתי-סחר ראויים לשמם. הן בתי-הסחר בעכו והן בתי-הסחר בירושלים אינם ראויים לשכן אסירים. מתפקידו של בית-הסחר לחקן את העבריינין ולא להפכם לאנשים מרי-נפש ומסוכננים לתברה. בזמן האנגלים ישבו בבתי-הסחר כ-2000 איש. ובתי-הסחר האלה מעלים זכרונות עגומים ליישוב העברא. בבית-הסחר ביפו שוכנו בימי האנגלים כ-180 איש אולם אם אנו נרצה להשתמש בו, נצטרך להקים שם מרפאה, בית חולים, ובאגף התורכי חסרים אפילו בתי-שמוש.

בית הכלא בתל-אביב מלא ואין באפשרותנו להכניס לשם יותר אנשים. כדי לצמצם בהוצאות התזקה של בתי-הסחר הדבר הרצוי ביותר הוא להקים בתי-סחר מרכזי.

היו"ר ב. מינץ: הסקירה של שר המשטרה היחה מענינה ביותר, אולם

אני מצטער שלא קבלנו סקירה מפורטת יותר

על מצב הבטחון במדינה.

א. חושי:

אני מצטער שכאן לא נמצא מישהו ממשרד האוצר,

כי דברי מופנים עתה אל משרד זה. מצב הבטחון

במדינה דורש הגדלה נכרה בחקציב המשטרה. בה במידה שאנו צריכים להגדיל את חקציה החנוך, באותה מידה אנו צריכים לדאוג לחקציב המשטרה כי מצב הבטחון במדינה הוא מדאיג ביותר. רק לפני עשרה ימים נודע לי שבכפר אחד בגליל - הכפר כבול - החקיפו כ-10 אנשים את אנשי הכפר, אספו את הגברים ושדרו כל מה שהיה. השודדים היו אמנם לבושים במדי צבא ההגנה לישראל, אולם ברור שזו היחה רק הסוואה, מפי אנשי הכפר נודע כי אלה היו ערבים. זוהי רק דוגמא אחת אולם עשרות כפרים מבודדים צפויים להתקפות מסוג זה. המשטרה צריכה להיות ממונעת וממוכנת, מספיק אם בכל איזור תהיה תחנה מרכזית, והשוטרים יוכלו לנוח באופן חופשי בין הכפרים ולשמור על בטחונם. הערבים הם בדרך כלל פחדנים גדולים, מספיק אם הם ידעו כי ישנה משטרה השומרת על הבטחון, אולם עצם הדבר שידוע להם שאין משטרה במקום, מגרה את יצריהם והם מבצעים מעשי שוד. כן צריכה להיות גם משטרת חופים. ידוע לנו שאין למשטרה אף ^{סירה} משטרה אחת, ישנה אמנם סירה אחת אבל היא אינה שטה. גם מצד החופים צפויה לנו סכנה של חדירה, החוף שלנו הוא ארוך למדי ואנו חייבים לשמור עליו. א

אנו עומדים גם בפני בעיה ההסתננות והברחה

והמצב בכל הגבולות הוא חמור ביותר. יש להגדיל את מספר השוטרים בגבולות. כמו"כ מדאיג המצב בכפרים הנטושים. בכפר טירה שאכלסנו בו מאות משפחות אין אף שוטר אחד. אמנם הכפר הוא קרוב לעיק, אולם ישנם מקרים רבים שהשוטר דרוש בו ברגע בסכסוך שבין אנשי הכפר לבין עצמם. בכל עכו ישנם רק 4 שוטרים.

אנו חייבים להפנות את השומת-לב הממשלה

כולה לבעיה זו. אני חושב שועדת הפנים תפנה אל ראש הממשלה ותפנה את השומת-לבו למצב המסוכן של הבטחון, שאי אפשר לפחור אותו אלא ע"י הקמת משטרה

ישיבה יג' 21.6.49
הועדה לעניני פת"מ

יעילה - הן ע"י הגדלה מספר השוטרים והן ע"י מתן ציוד משוכלל.

שמעתי כמו"כ תלונות רבות בקשר ליחסים בין הדרגות השונות במשטרה. היחס מצד הפקוד הוא יחס תמור ביותר ואני חולק על כך שהתנשאות והסתגרות של בעלי דרגות גבוהים היא הצורה הטובה והיעילה של משטרה בישראל.

האם אתה מדבר על כל המשטרה, או על מקרה

י. סחר:

ספציפי?

שמעתי תלונות על ציאצא מפקד המשטרה בצפון.

א. חושי:

המרתק בין הקצין לבין השוטר הפשוט הוא רב מדי,

וזה גורם להתמרמרות רבה מצד השוטרים, שמעתי אמנם כי בחיפה המצב הוא טוב יותר.

בהזדמנות זו ששר המשטרה נוכח צאצא כאן וגם המפקח

הכללי של המשטרה הנני מדגיש את הצורך להכניס

רוח חדשה בין הדרגות השונות במשטרה ולהקטיף את המרחק הרב שבין הקצין לבין השוטר הפשוט.

כמו"כ רציתי להעיר שרצוי להחליף את התלבושת

של המשטרה.

לפי החקציב שאושר לכם אפשר לגייס 3004 שוטרים

י. גורי:

וקצינים. יוצא שעל כל 350 או 360 איש ישנו

שוטר, (אם נחשוב שמספר האסרתיים במדינה, יהודים וערבים יחד מגיע למליון

וחמשים אלף איש). אינני רוצה לחזות את דעתי בענין היחס בין מספר

השוטרים לבין מספר האזרחים. רצוי היה שנקבל דוגמאות בהשוואה עם ארצות

אחרות.

ב. שיטריח:

אמנם לפי החשבון של מר גורי ישנו שוטר אחד

על כל 350 איש. אולם יש להביא בחשבון

שהספר של 3004 שוטרים כולל גם קצינים וסמלים שאינם עומדים באופן ישיר לשרות הקהל. יוצא איפוא כי שוטרים הנמצאים בהפקיד מלא לשרות הקהל הוא ביחס של שוטר אחד על 450 אזרחים.

ג. גורי:

אשר לחקציב: אני רואה שקציב המדינה כולה

הוא 37 מליון ל"י, וחקציב הבטחון של המדינה

מגיע ל-10 מליון ל"י, לפי דעתי זהו חקציב גדול מדי באופן יחסי. גם כאן כדאי לקבל דוגמאות מארצות אחרות. כשעורכים את החקציב יש חמיד להביא בחשבון את היחס שבין החקציב המוצע לבין החקציב הכולל של המדינה.

ידוע לי שאקמאאצשא שהסעדה לטיהור המנגנון

שהוקמה ע"י השלטונות המוסמכים הרחיקה שוטרים וקצינים רבים שהיו בשורות המשטרה בימי המנדט. וכאיש צבור וכעסקן מוניציפלי ידוע לי שהצלחנו למלא את האקציב החפקיד בעיקר שמו דגש חזק על הקצינים. אני רוצה לשאול את שר המשטרה ואת המפקח הכללי על המשטרה כיצד הם רואים היום את המצב במדינה לאור היחסים שנוצרו בין הדרגות השונות במשטרה, הן מבחינה חברתית והן מבחינה מוסרית. מהי הדמות שתקבע למשטרה בעתיד? הענין נולד לא רק ליחסים בין אנשי המשטרה לבין עצמם אלא גם ביחסם לקהל, ומה הם ההישגים שהושגו עד עתה.

למשטרה העירונית ישנן בעיות מיוחדות התובעות

אח פתרון, ומה בדעתכם לעשות בקשר לתלוקת הסמכויות והתפקידים במשטרה העירונית.

בקשר להכשרה המקצועית של בתי-הספר שמענו

שהנכם חושבים להקים בתי-מלאכה לנגרות וסנדלרות לדעתי רצוי גם להדגיש השומת-לב בקשר למשקים תקלאיים. העבודה החקלאית הוא גורם חנוכי ממדרגה ראשונה וביכולתה להחזיר את העבריין למוטב.

לפני ימים מספר נתפרסם מאמר ב"דבר" של
א. שטינמן בכותרת "מכים או לא מכים" ?
הסופר שואל שאלה פשוטה בעקבות הדוחי"ם שהוגשו ע"י ועדת המשטרה בענין
ירושלים ולפי דעתו הדוחי"ם האלה היו מעורפלים מאד, אין האזרח יכול
לדעת מה קרה בירושלים. האם היו מכות מצד המשטרה או לא. האם השוטר
שצריך להגן על עצמו אינו יכול להתגונן באגרופו במקום להשתמש באקדוח?
טרם התקבלה חשובה ברורה בענין המאורעות בירושלים והענין הזה לדעתי הוא
נכבד מאד, והצבור מחכה לחשובה בענין זה.

עד כמה שידוע לי תקיים המדינה צבא בן
40 אלף איש גם בימי שלום. הצבא יאכל חלק הגון מקציב המדינה. גם כיום
התקציב הרגיל הוא $7\frac{1}{2}$ מליון ל"י והתקציב שהוקצב למשטרה מגיע ל $2\frac{1}{2}$ מליון
ל"י בערך. ז.א. שתקציב הבטחון הכללי מגיע ל-10 מליון ל"י היינו,
שליש מהתקציב המדינה. ברור לנו שאת הצבא שלנו מקיים. כמו"כ ידוע לכל
כי בכל העולם הצבא מתבטל בימי שלום מחוסר מעשה. אנו במדינת קטנה
בעלת אמצעים מוגבלים, והאם לא כדאי לשלב את פעולות הצבא בימי שלום
יחד עם פעולות משטרתיות. אמנם ידוע בדרך כלל כי אין מטילים על הצבא
תפקידים רגילים של משטרה. אולם אאץ אנו כבר רגילים לכך שאנו עושים
דברים שאינם נהוגים בכל מקום אחר, ואני חושש שכדאי היה לדון בכך בכל
הרצינות בקשר לפעולה משולבת של המשטרה והצבא גם בימי שלום. דבר זה יחסוך
לנו הרבה בתקציב.

י. ספיר: אם לתעריך את מצב הבטחון בכפרים אפשר לומר
שהמצב הוא מדאיג ביותר.
שר המשטרה הזכיר כאן ארבע שלבים של פעולות:
פעולה מונעת, גלוי הפשע, ביח המשפט וביח-הסחר. את הפעולה המונעת של
השוטר או פעולה גלוי הפשע אנו מכירים כי נעשה בדרך כלל ברחוב לעיני
הצבור, אולם איננו מכירים את הפעולה בשטח זה בחוץ כחלי המשטרה.
כלומר, חקירות והבאת הפושע לדין. ועל כך לא שמענו פרטים משר המשטרה.

כן לא שמענו דבר מכבוד השר ביחס למשכורות

השוטרים. עד כמה שידוע לי שוטר מקבל 37 לירות לחודש. משכורת כזו מקבלת כל בחורה שגומרת בית-ספר ונכנסת לעבוד במשרד ואפילו למעלה מזה. וכיצד אפשר ששוטר בעל משפחה יתקיים ממשכורת כזו? אני חושש שלא נוכל לאורך זמן לשמור על הרמה המוסרית של השוטר, גם לאחר טיהור שנעשה במנגנון. מכל הבחינות ראוי כמובן להגביל את התקציב למשטרה. ובתוך אלה גם אני חושב שכדאי לשלב את פעולות הצבא והמשטרה. לדעתי, יכול הצבא לשמש בתפקידי משטרה באיזורים הכפריים ובגבולות. ואת השוטרים יש לרכז בערים הגדולות. או באיזורים מאוכלסים אחרים. המשטרה צריכה להתרכז יותר בפעולות צבוריות ולא בטחוניות.

בחקופת שלטון המנדט הוקצבו 6 מליון ל"י לצרכי בטחון

מתוך התקציב הכללי של 22 מליון ל"י אולם כיום המצב השתנה ואנו מדינה עצמאית בעלת צבא ומשטרה גם יחד. ובמידה מה אפשר לנצל את השילוב שבין פעולות המשטרה והצבא.

לדעתי, אפשר גם לשלב לתפקידי בטחון את האזרחים עצמם.

יש להקים כעין "משמר אזרחי" כדי שישמור על בטחון הרכוש.

כמו"כ אני חושב שיש להקים וועדים צבוריים בקשר לטיפול

באסיר ובעבריינין.

א. כהן:

לדעתי חייבת ועדת הפנים לפנות אל שר האוצר הלבקש

ממנו להגדיל את התקציב עבור המשטרה, הן לאור הצרכים

הקיימים והן לאור העלייה המוגברת והבלתי פוסקת, כי תוספת יישובים מחייבת תוספת שמירה.

מדוע זה איננו מקימים ז' נדרמיה מיוחדת לשמירה בגבולות

ובאיזורים הכפריים. את הז' נדרמיה הזו אפשר להקנם מתוך שורות הצבא ולאמן

צעירים לתפקיד מיוחד זה.

ישיבה יג' 21.6.49
הועדה לעניני פנים

גם אני חומך בדעה שיש לארגן קבוצות אזרחיות

לשמירה.

הבעיה העקרית שלנו כרגע היא שאלת התקציב

ואני חושב שבראש וראשונה יש לדרוש את העלאת המשכורת לשוטרים כדי לשמור על הרמה המוטריית במשטרה.

י. בן-צבי: אמנם מתפקידנו לדון עכשיו על התקציב אבל אני

חושב שלא נוכל לקבוע דבר סופס בענין זה כי

שמענו הפעם רק סקירה ראשונה למרות שבקשנו כבר דיון בשאלת המשטרה עוד לפני ארבעה - חמישה שבועות. גם אני חומך בדעתו של החבר א. כהן שאנו צריכים לדרוש משר האוצר לאשר את התקציב שהוגש ע"י שר המשטרה. אני חושב ששאלת הבטחון ושאלת קליטת העלייה הם דברים ראשונים במעלה עבור מדינתנו ברגע זה, והמשטרה זהו חלק מהבטחון.

יחד עם זאת ברצוני להעמך שאין המשטרה שלנו

נוקטת פעולה נמרצת בקשר להסתננות. ידוע לי שבעיקרם שהיא עקודת הסתננות חשובה, נמצאים לא יותר מארבעה או חמישה שוטרים. הוא הדין בקשר לבית צפפה. נגעו כאן בשאלת איחוס המשטרה לצבור. כדאי

היה לדון גם ביחס הצבור למשטרה. אנו צריכים לחנך את הצבור שלנו שלא יראה בשוטר היהודי נציגו של משטר אויב, אלא נציגה של מדינתו הוא. הירושה של אי-אמון לשוטר היה בקרבנו עוד מימי הגלוח ובעיקר באירופה המזרחית. אנו צריכים לחנך את הצבור ולהחדיר בו את ההכרה שעזרה לשוטר ע"י מתן אינפורמציה אינה הלשנה.

איני חושב שאפשר לשלב את תפקידי הצבא והמשטרה.

הצבא בנוי על כוח קולקטיבי המכיל בחוכו כל מיני אלמנטים ואפילו פושעים. מספיק עם התייל מוכשר לקרב וחו לא. לא כן הדבר במשטרה, כל שוטר ושוטר הוא בבחינת יחיד וצריך להיות כוח אינטלקטואלי, אולם יחד עם זאת השלטונות הצבאיים בשותף עם ש המשטרה או המטק הכללי על המשטרה צריכים צלחנך כחות צעירים מחוץ שורות הצבא עצמה לתפקידים משטרתיים כדי שבשעת השחרור יוכלו

לדעתי יש להגדיל את כחוח המשטרה דוקא בישובי
הספר ובגבולות של יישובי הספר. אנו נצחנו אמנם במלחמה בשדה הקרב, אולם
לפנינו עכשיו מלחמה חשאים מצד המסתננים הערביים.

אאאאאאאא

בדיונים בוועדה חוץ ובטחון שמענו כבר בקשר להקמת
ז. ורהפטיג:
ז' נדרמיה במסגרת הצבא לשם שמירה על הגבולות.

הדגישו כאן יותר מדי את הצד הכמותי של המשטרה שלנו
ופחות הדגישו את הצד האיכותי. לדעתי למשטרה שלנו דרוש להרבה אימון
ולימוד. אני חושב שהמשטרה שלנו אינה זריזה בגלוי פשעים או במניעת
פשעים.

גם אני רוצה לשאול את שר המשטרה בהזדמנות זו
מה בדבר הכאת אסירים? כבר פניתי בשאלתא בענין זה וטרם קבלתי תשובה.

י. סחר:
אני מצהיר בפה מלא. אין מכים במשטרה! ואין
לשאוב את הידיעות מעתונות הצהרים.

ז. ורהפטיג:
אם כן, מדוע אין המשטרה מכחישה זאת מעל גבי
העתונות.

היו"ר ב. מינץ:
המשטרה כבר הגישה חביעה בענין זה נגד אחד
העתוננים.

לדעתי התביעה הכללית אינה צריכה להכלל במסגרת
המשטרה, זהו ענין של ביח"המשפט.

האם אפשר לקבל סטטיסטיקה על עבירות שנעשו

בזמן האחרון?

אשר לבתי-הספר לדעתי רצוי היה שתברי הועדה יערכו בקורים בבתי-הספר כדי ללמוד את מצב הענינים מקרוב. מה בקשר לעבריינים צעירים, מי מטפל בהם?

ב. שיטתית: הטפול בעבריינים צעירים איננו בידי המשטרה אלא בידי משרד הסעד.

א. שפטל: מהו אחוז ~~אנשי~~ העבריינים הצעירים במדינה? האם נמצאים צעירים פחות מגיל 18 בבית-הספר? האם בתחומי התקציה הזעום של המשטרה כדאי להתזיק שוטרוח? לדעתי, השוטרוח אינן מביאות תועלת רבה, הן משמשות רק לנוי. שמעתי שתחנות משטרה בישובים מרוחקים נסגרים בשעה 7. בבית-דרגון למשל החושבים סוגרים את עצמם בבחים בשעה 7 ואינם מעיזים לצאת מחוטר בטחון.

היו"ר ב. מינץ: האם יש חוק מסוים מתי שוטר יכול לירות באויר?

מצב הבטחון הפנימי:

י. סחר:

המצב הוא מדאיג מאד. מספר הפשעים גדלו השנה באופן מבהיל. העבירות הן רגילות, גנבות ושווד וכו', עבירות שבין אדם לחברו ועבירות על מוסר. כל שלשת הסוגים האלה גדלו במידה רבה ואינני יכול לומר שהמשטרה לא עמדה על הגובה. אינני יכול לומר שבאנגליה או באמריקה אחוז הפשעים הוא קטן יותר. מה שמדאיג אותי ביותר הוא מצב בחל-אביב. כאן מחרכזים רוב הפושעים.

המצב בגבולות:

כאן אפשר לומר ליה דין וליה דיינן. כל מי

שרוצה עובר את הגבול בכל כוון הרצוי לו. ישנם ערבים העוברים את הגבול על מנת להשאר בארץ ואחרים על מנת לבצע שוד. מספר השוטרים בגבולות הוא

מצומצם. אנו מוציאים רק קבוצות של 4-5 אנשים. אנו מעמיסים על אנשים אלה עבודה שהיא למעלה מכוחותיהם ואיני יודע עוד כמה זמן יוכלו להחזיק מעמד. אין כל ספק שיש להקים ז' נדרמיה לתפקידים אלה. באתי בדברים עם הצבא והצעתי להקים ז' נדרמיה בת 1600 איש שתעסוק אך ורק בשמירה על הגבולות. כמובן שאח האנשים האלה עלי לקבל מהצבא ואנו, כלומר המשטרה, יחכשיר אותם במיוחד לתפקידים אלה. כמו כן התחייבתי שבכל רגע שהצבא ידרוש את האנשים האלה, לרגלי מלחמה, אחזיר אותם לצבא. חכנית זו היא הכרחית, כי בגבולות המצב הוא כזה שגונבים, שודדים ואובסים ואין פוצה פה. אשר להצעה לשתף גם אזרחים בשמירה ברצוני לומר שאין המשטרה יכולה לסמוך על האזרחים, ואינה יכולה גם לגייס אותם. בכל איזור יש מפקד מחוז מטעם הצבא וכשעלי לגייס אנשים לשמירה אני צריך בראש וראשונה לפנות אל מפקד המחוז ולקבל ממנו רשות. הייתי צריך פעם לארגן שמירה ברישפון ובשום פנים לא הצלחתי לארגן את השמירה המסוררת האזרחים.

היחסים בין הדרגות:
אני שומע זו הפעם הראשונה על היחסים

המחוזים בין הדרגות. אולם אני מבין שיכולה להיות התמרמרות ובעיקר מצד השוטרים הותיקים, שלמרות שמנגנון הטיהור לא פגע בהם, עדיין לא הוכיחו לי את מסירותם ונאמנותם לתפקידם. הזכירו כאן את מפקד המשטרה בצפון ועלי לציין שלדעתי הוא אחד המפקדים המוצלחים ביותר שלנו, כפי שכבר הזכרתי ישנם אנשים רבים במשטרה שמתמרמרים על שטרם העלו אותם בדרגה. הם בעצמם נרגנים ומסיתים גם אזורים. אני בעצמי עומד בכל הזמנות על כך בתוקף כי יהיו יחסים הוגנים בין הדרגות השונות במשטרה שבכל הרפאה ובכל קורס אני מדגיש זאת פעמים רבות. סיסמתנו היא: השוטר הוא משרתו של הצבא. אבל בהזמנות זו הייתי רוצה לשאול אתכם, האם ידוע לכם גם מהו יחסו של הצבא למשטרה?

האחראים על אבטלה

היחסים בין הצבור והמשטרה:

אני יודע שיחס המשטרה אל הצבור הוא מצויין, אבל לעומת זאת יחס הצבור למשטרה אינו עומד על הגובה. הצבור רגיל לראות בשוטר אדם המבקש את רעתו. בכל מקרה ומקרה שקבלנו תלונות מהצבור ערכנו חקירות מדוקדקות.

אשר לתלונות של הכאות במשטרה הנני חוזר

ואומר בפה מלא, אין הכאות במשטרה בכל מקרה שהיו תלונות על מכות חקרנו חקירה מקיפה. מה שקרה בירושלים עלי לציין, בירושלים החקיפו את השוטמים ומחוסר ברירה היו מאלצים לירות באויר. יחכן שזעם ההמון עלה כשהשוטרים בשבת העלו כמה מהמפגינים על המכוניות. אולם תבינו שאין שוטרים יכול להוביל ברגל את העבריינים לתחנת המשטרה כי בדרך יחקיפו אותו ואין ברירה אחרת אלא להוביל אותו במכונית. בנוגע לירות באויר עלי לציין שישנן הוראות חמורות ולקנות מיוחדות מתי מותר לירות באויר.

תלבושת השוטרים:

אני מסכים בהחלט שיש להחליף את התלבושה, אולם כאן שאלה של תקציב. יש לי הזדמנות לקנות באנגליה חליפות אפורות במחיר של 1,5 מיליאן ל"א החליפה. כאן בארץ הייתי משלם עבור אותה החליפה 15 ל"א. אולם הממשלה אינה מאשרת את התקציב לכך.

בארצנו יש על כל 350 איש שוטר אחד. במדינות

אחרות ידוע לי שעל כל 1000 איש ישנם 4 שוטרים, וזה בלי עליה גדולה ובצבור מחונך. באמריקה ישנם חצי מליון שוטרים על 100 מליון חושבים. אם נגיע ל-4000 איש במשטרה מצבנו לא יהיה יותר גרוע מהמצב בארצות אחרות.

מר ורהפטיג טוען כי המשטרה איננה יעילה ואיננה זריזה, נכון, יש לנו כיום שמשטרה אנשים שהם למעלה מגיל 35, לא עברו אימונים מספיקים ולפיכך אינם מתאימים ביותר לתפקידם, מצאה כמו"כ אין לשכוח שלכרצתו של שוטר מגיעה רק ל-31 ל"י לחודש ומ/ה הבחור הצעיר בעל היוזמה או בעל ההשכלה ירצה להצטרף לשורות המשטרה. מכל פקידי המדינה מצבו של השוטר הוא העלוב ביותר. ואני מסופק אם זמן רב עוד נוכל להחזיק את הרמה המוסרית של השוטר אם הוא יהיה בחנאים כאלה. כדי שהמשטרה תהיה יותר זריזה דרוש לנו:

(א) אנשים צעירים; (ב) אמצעי החבורה חדישים.

י. בן-צבי:
בימי משלח המנדט היו מוסדות צבוריים שחמכו בשוטר, האם לא כדאי גם היום להעזר במוסדות כאלה.

י. סחר:
אני מתנגד בהחלט שחיה תמיכה כזו לשוטרים. אנו היום מדינה ברשות עצמה והשוטר הוא פקיד המדינה ככל פקיד אחר.

היו גם תלונות ששיטת הרשומים במשטרה איננה יעילה, אולם עד היום לא מצאתי מומחה שיועיל לבואצוללמד אוחנו דרך אחרת. אני בעצמי משתדל לחפש ולשנות את האדמיניסטרציה המשרדית של המשטרה. בבסיס האימונים שלנו בשפרעם נעביר קורסים של לא פחות מ-4 חדשים ולא נוציא משם שוטר עד אשר יעבור בהצלחה את הקורס הזה.

מל/של.

היו"ר ב. מינץ:

בשם הועדה ובשמי, אני מודה לשר המשטרה

ולמפקח הכללי על הסקירה שמסרו לנו.

אני מקוה כי בישיבה הבאה נוכל לשמוע יותר הסברים.

אנו נקבע לשבוע הבא שתי ישיבות כדי

שנוכל להקיף עד מועד הפגרא את כל הבעיות שעלינו לדון בהן, כגון:

עליה, עתונות וכו'.

י. בן-צבי:

אני מקוה כי בישיבה הבאה נשמע מפי שר

המשטרה פרטים יותר על עניני המיעוטים.

לפנינו עוד דיון בקשר למועצות הדתיות,

א. שפטל:

תקנות שעת-חרום.

סיעתנו מתנגד לתקנה זו בקשר למועצות

י. גורי:

הדתיות.

היו"ר ב. מינץ:

כפי הנראה הדיון בתקנות שעת-חרום לא יעברו

את הועדה הזאת. לאחר שבררתי את הענין

נמסר לי כי הועדה יכולה להאריך חוק לשעת-חרום או לא להאריך, אולם

הממשלה רשאית להציע חוק כזה, מבלי להעביר זאת לוועדה-הפנים, למליאת

הכנסת.

ה. ורדפטיג:

כיו"ר זמני של הועדה החענינתי בשאלה זו

ונמסר לי, כי ישנה הצעה לאקעב אח ביצוע

התקנות לשעת-חרום, אולם לעומת זה הוכנסה הצעת-חוק בקשר למועצות הדתיות.

י. גורי:

לאחר השאילתה שנשמעה בכנסת, הועבר הדיון

לוועדה-הפנים, ואם ועדה-הפנים לא תטפל בדבר,

הרי לא תמלא את תפקידה. ועדה הפנים חייבת לחוות את דעתה בענין זה.

כרגע לא נוכל להחליט בענין זה ונקדיש לכך
את הישיבה ביום ב'.

ז. ורחהפטיג:

היות ונדון בדבר ביום ב', יש להזמין את שר
הדתוח ואח שר הפנים להשתתף בדיון זה.

י. גורי:

בעתים, אנו צריכים לבקש מהממשלה לדחות את הדבר לשבוע נוסף.

חנהלמ: לקבל את הצעת מר י. גורי.